

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj IX.

V Ljubljani 11. kimovca 1856.

List 37.

Pogled nazaj na Laško.

(Dalje.)

Z Lorete pelje pot skoz lepo dolino in se začne kmal zavijati med mnogoterimi ličnimi homei. Povsod, kjer je bilo nekoliko nakviško peljati, je bil hitro pri roki Lah s param sivih volov, kateri so nekoliko ogerskim podobni, ter jih je pred konje pripregel. Desiravno naši Lahi niso imeli sosebno dobre priprave za vožnjo, so vendar prav dobro vozili in tudi z živino lepo delali. Nič ni bilo tistiga gerdiga vpitja, kakor se včasih drugod sliši, vse se le nekako tiho in zlahkama dela. Ako se je kaj pokazilo, so tako z lepo in mirno ravnali, da smo komej spazili, da ni vse prav. Nobenkoli nisim vidil, da bi bil kateri svojiga konja neusmiljeno pretepal; pa ga tudi živinica lepo vboğa, kakor da bi bila prav prijetna in zaupljiva med seboj. Tudi tolstim in debelim volam se vidi, da jih Lah ne pretepa, kakor tolikrat kak togotin Krajnec, ki noče pomisliti, da je v peti Božji zapovedi prepovedano, ubogi živini nepotrebno terpljenje delati. Pšenica in drugo žito je bilo nekaj zrelo, nekaj je dozorevalo. Ob straneh na hrbeih nekoliko od ceste gredočim ste za nami ostali mesti Rekanati in Mačcrata. V poslednjim so imenitne visoke sole, desiravno je mestice prav majhno viditi. Zvečer smo dosegli mesto Tolentino in smo ogledali cerkev sv. Nikolaja Tolentinskiga, ktera se je ravno popravljala. Za velikim altarjem sim vidil majhno priprosto kamrico v tihim, mirnim kraji, kjer je ta svetnik navadno molil. Tudi stol in mizica sta še notri, mende še od njega. Predraga truga z njegovim telesam pa je skerbeno pod kljucavnicco. Pripoveduje se namreč, da pred veliko leti je bilo nekakiga popotnika nekaj zmotilo, da je roko svetnikovo poropal ter jo unesel. S pomočjo črne teme je vso Božjo noč šel zmiraj dalje in dalje s svojim ropam brez počitka in oddiha, zjutraj pa ga je leden mrzaz po kosteh grabil, ko je vidil, da tudi stopinje dalje ni prišel. — 20. roz. zvečer smo prišli v Folinjo, kjer nam je bila zlasti 113 stopinj dolga stolna cerkev všeč. Ima podobo latinskiga križa in gotovo je nar ličnisi zmed vsih, kar smo jih dosihmal vidili. Sredi v ramah križa je velik tron kakor altar in pod njim grob škofa in mučenca sv. Felicijana. Vsa cerkev je silno obogatena z dragim marmorjem in drugimi ozalishani; tlak je ves iz beliga in pisaniga marmorja. Od Folinja nekatere ure nazaj v večerno stran je imenitna Božja pot Asizi, ktero smo tudi v osnovi imeli in smo se torej 21. zjutrej na vse zgođej tje podali. (D. sl.)

Nekaj zastran plesu.

(Dalje.)

Kaj pa duhovska gosposka, to je, sv. cerkev, zastran te reči pravi, ki ima od Boga oblast, svete zakramente deliti in zato vedno skerbeti, da se vredno delé? Ona tudi ob posebno svetih in resnobnih časih celo svatovšine prepoveduje. Da se pa zavolj tega predolgo ne mudim, le opomnim

obrednika ljubljanske škofije, v katerim se tole bere na strani 214. št. 21: Naj fajmoštri opominjajo in podučevajo verne pri sleherni priložnosti, posebno ženine, neveste in svate, da naj ne obhajajo dueva poroke s plesam in nezmernostjo i. t. d., temveč v Božjim strahu, da se blagoslova Božjiga vdeležijo, ki je novozaročenim tolikanj potreben. Pod 22. številko se pa dalje bere: Kristusovi služabniki naj se nikdar ne pridruževajo svatavskim pojedinam, kjer se potratno baha, pleše in nepristojno razsaja, da ne bodo oni, se vdeleževaje, tega pričujoči poterdovali, kar so zavezani po nauku Jezusovim, po svetih očetih in cerkvenih zborih svariti in odsvetovati.

Naš Gospod in Zveličar je bil povabljen in je tudi na ženitnino prišel. Pa tudi sveta cerkev duhovnam saj nekoliko časa ne prepoveduje, se svatam pridružiti; kjer se pa nepristojne burke vganjajo in plesavci in plesavke sopirijo, tam naj se duhoven nikdar ne vseda, ako se mu tudi ponuja zlat in z dragimi biseri olišpan sedež, ker tega mu njegov poklic ne dopusti.

Revežem iz dobriga namena kaj podeliti, je pač res dobro delo, zakaj Jezus govori v 25. pogl. pri sv. Matevzu, da on poreče sodnji dan: „Pridite vi izvoljeni mojiga očeta, in posedite vam od začetka pripravljeno kraljestvo, bil sim lačen, in ste me nasitili itd.“. On pa tudi pravi: „Kar desna roka podeli, naj tega leva ne vé“. Sv. Janez v 12. pogl. pripoveduje, da je Marija Magdalena s predragim in dušecim mazilam Jezusu glavo mazilila. Judež Iskarjot pa ni bil tega zadovoljin, rekši, da naj bi se bilo drago mazilo prodalo in denar med uboge razdelil. To slišati, bi bil skorej vsaki primoran misliti, da je bil Judež Iskarjot dobra in do ubogih jako usmiljena dušica, ali bil je on le v resnici zvita buča, ki mu reveži celo nič niso bili mar, temveč, ker je on tat bil, je le za svoj žep skerbel. Take buče bi, berzde, utegnili tudi zmed tistih nekteri biti, ki se izgovarjajo, da za dovoljenje, godce imeti, nekaj revežem v prid plačajo. Oni pa pogostama le malo prasajo za siromake, temuč le bolj na ples in norčije mislijo. Ako bi jim reveži pri sereu bili, in bi jim želeli zavolj Boga pomagati, bi jim resnična kristjanska ljubezen že krajši pot do njih pokazala, da bi jim v takih okolišinah ne bilo treba godeov na pomoč jemati, da bi revežem kak krajcar naklonili. Mislim, da mi nihče častitih braveov ne bo zameril, ako še nekaj v misel vzamem, preden svoj spis sklenem.

Pri Izraelcih niso starši hčeram dot dajali; kakor se bere v 1. Moz. bukvi, je ocač Jakob 11 let služil za Rachel, ktero si je bil s težavno službo za ženo dobil; v 34. pogl. ravno v tistih bukvah se pripoveduje od Sihema, ko on snubi Jakobovo hčer, prosi očeta in njegove sinove, da naj povedo, koliko hočejo imeti, da jim hoče še več dati, kakor je navada. Dota pri Izraelcih je bila, da so hčere sramožljivo zrejene bile in so pobožno živele. Pa tudi pri kristjanih bi te baže dota, če bi dekleta bolj sramožljivo živele in vselej vence nedolžnosti v zakon prinesle in prid-

ne gospodinje bile, več veljala, kot kupe zlata in srebra. Čast dekletam, ki so poštene! Ali mnogo jih je le na videz, v resnici jih je pa sram poštenim biti, in poštenost prodajajo, kadar jim prekanljiv up zablisi, de se ostudna kupčija morde ne bo zvedila. Ne terdim ravno, de vselej in povsod, vendar pa dota mnogokrat dosti napak napravi. Cesar Dragotin Peti, tudi Veliki imenovan, ni njega dni hčeram, desiravno je njegovo cesarstvo veliko veliko bilo, obleke kupoval, temuč one so si mogle same za potrebno obleko napraviti. V naši deželi pa celo med kmeti staršev v nekterih krajih ne manjka, ki pomožijo svoje hčere, in jim vso bala napravijo le iz kupljenih pridelkov in tako véasi njih hčere za pedanj nitke ne umejo na kolovratu izvertrati. Se vé, de je treba v roke, ki niso izurjene za delo, ki ga je treba pridni gospodini vediti, dokaj položiti, de se ložej kam odrinejo, ker lene roke si ne upajo kruha same prisluziti.

Kdor se pa bogato oženi, pa tudi rad veliko potrosi. Koj po poroki pelje ženin svoje prijateljke v kerčmo, kjer godeci urno godejo, in kjer se kmali več potroši, kakor si marskteri dobrovoljin ženin celo leto prigospodari. Tode s tem se še ni, kakor pravijo, svatovšina začela, ki se bo na domu ženina ali neveste ali pa pri obeh obhajala. — Tast pa véasi le veliko doto obljudi, in je ne plača precej, pa tudi zet na tastove obljuje marskeriga obesi, in ne mara de kerčmarja naj perviga ta čast zadene. On ženina opominja, ker je pa le predolgo treba čakati, mu jo gre kerčmar v sodnijo zagost zavolj dolga, ki je ob svatbi brez potrebe storjen bil. Ženin pa prime tasta, in ker ravno zdaj nima s čim zeta odrajtati, mu tudi zet v sodnii strune napne. Nevesta je pozabila seboj prinesiti predrago popotnico, ki sta jo hčeri Sari Ragvel in Ana ob odhodu s Tobijem skerbeno izročila: „Spoustuj tasta in tašo, ljubi svojiga moža, vladaj družino, skerbi za hišo in bodi nesvarljiva! (to je, taka, de ne bo ničesar nad teboj očitati), Tobij, buk. 10. 13. Ravno zato pa, ker se razun objubljene dote tudi še naj boljši zaklad pogreša, se zdaj kaj urno predrami doma neusmiljena godba, ki je domačim zoperna in soseski pohujšljiva. Mož in žena si eden drugimu smert vošita, želita, de se nikdar ne bi bila poznala in ne vidila itd. To so pač čudne strune, bobneči kotli in preglasne trombe, ki več let kaj neprijetno doné, in ki v silno žalosten in obupljiv ples nehotéma nektere zakonske priganjajo! Ako bi se bila ob svatbi nekoliko manjši mera za veselje odločila, bi se ga bilo vendar še kaj prihranilo za kasnejši dobo pustih zakonskih dni; ako bi se bilo od obeh strani bolj gledalo na pošteno serce in pridne roke, kakor na gladko kožo in begljivo doto, bi se bilo v zakonu tudi majhno premoženje množilo in vterdovalo; ako bi bila ženin in nevesta zakrament sv. zakona za poglavitniši reč čislala memo drugih praznih primečkov, brez kterih se zakon po kristjanskim duhu celo lahko sklene in doversi, bi jima še vedno kaka evetlica tudi brez ternja se prijazno prikazala. „Veselite se vedno v Gospodu in še enkrat rečem, veselite se“ piše sv. Pavel, do Filip. 41. V Gospodu se razveseljevati, pa ravno ni treba godecov, nevarniga plesú, nespametniga bahanja, nepristojniga šumenja in prevelikih potroškov, ali pa celo novih dolgov si napravljati.

Jez mislim, cesar mi nobeden pameten človek ne more ovreči, de bi se tisti lahko v Gospodu radovali, ki se mislijo poročiti, če bi oni vselej ob tej slovesnosti z očišeno vestjo pri daritvi svete maše bili, potem bi pred Gospodovim darilnikom sveti zakon prejeli z vso spodobno pobožnostjo, in s tem se poglavitna reč dokonča.

Vse pa, kar se še potlej zunej cerkve godi, je le primeček in ne bistvena reč. — Kdo ne pogreša pri kmetijskih ljudeh na deželi kristjanskiga duha, kjer se zvečer k poroki pride, kjer se kak vinjen svat opoteka, kjer se nezmerno kriči, strelja in gode do cerkveniga praga, ali pa kjer bi se kaj lahko nekoliko popred k poroki prišlo, pa mora nalaš duhoven s sv. mašo blizo poldne čakati? Ali se

mar ne spodobi vselej k Gospodovi hiši približevati se z lepim obnašanjem in s trezno glavo, ne pa kakor de bi veljalo iti kako divjo in škodljivo zvér preganjat. Kdo sme reči, de se to pravi v Gospodu se razveseljevati? (K. sl.)

Iz Turškiga.

Iz Carjigrada, 14. v. serp. piše O. Angelik Medved svojimu prijatlu v Terstu med drugim tole: Ravno ko pišem, zagermi strašno pokanje iz kanon na vsih straneh silno velikiga mesta. Je namreč četerti in poslednji dan velikiga Beirama (darovavniga praznika). Viditi je, de turki vendar še niso vsiga smodnika postrelili, zakaj s tem, kar so ga te 4 dni požgali, bi bili zanesnesljivo zamogli precej jako terdnjavo pokončati. — Še par dni, in nobeniga zavezniških vojakov ne homo več vidili med našimi zidovi. Rusovskimu poslancu, ki ima jutri priti, blezo rudeče hlače in rudeče suknje niso kaj po godu, torej se tolikanj podvizajo, mu z oči iti. — Dosihamal sim vendar pet Kranjcev tukaj iztaknil. Med njimi je neka žena iz Doba, že 12 let omožena z nekim Terzačanam Kocjančičem, tudi neki Ribničan je tukaj strežnik (Kammerdiener) pri g. internunciu. — Pred tremi tedni sim vidil pri g. internunciu 13letno deklino, ki je vredno, de njeno dogodbo v misel vzamem, ker sim jo iz vira samiga slišal. Imenovani otrok je doma blizo Skadara v Albanii, od katoliških staršev, pred 3 leti pa od turkov poropan in v neki kraj privlečen, za kteriga so še le pred kakima 2 mesecema zvedili. Po dolgim prepraševanji in s posebnim prizadevanjem ondodniga c. k. avstrijanskiga poročnika ali konzula so še le zvedili, kje de bi mogel otrok biti. Konzul se poganja pri ondodnim pašatu, pa zastonj; naznani to reč tukajšnjimu internunciu in dobi ojstro povelje, de naj otme otroka, kakorkoli le more. Naključno spoznajo kmalo potem roparje, in konzul jih da po svojih kavasih (beričih) zapreti, dokler ni bil otrok pripeljan, vendar ne pred konzula, ampak pred pašata, kteriga je poročnik tako dolgo in tako močno naganjal, de je sirotico, spremljeno po kavasu na Lojdovim parobrodu v Carjigrad poslal. C. k. poslanec tukaj zvé to reč do časa, pošlje tisti dan, ko je imel Lojdov parobrod priti, c. k. vojno barko „Kurtatone“ naj bližej tje, kjer je paruik imel obstati. Ko parobrod pride, gre poslanec sam z nekterimi oboroženimi mornarskimi vojaki na Lojdov parnik in vzame sirote seboj sem v Bujukdere z njeno sestro in nekim keršanskim Albancam vred, ktera je bil poročnik zavolj varnosti poslal z otrokam, in tako jih avstrijanski konzul otme, desiravno je turški kavas branil. Poslanec ima zdaj sirotico v svojim dvoru, in ko se bo prenapetost turških urednikov ulegla, misli poskerbeti, de bo v kakim ženskim samostanu čedno podučena in odreja. Ker dekelce le albansko (arnavtiško) govori, je Albanec, ki je z njo prišel in tudi laško govori, za dragomana (tolmača). Pri ti dogodbi je spomina vredno še to: Ko je paša konzulu vpričo otroka zaterdoval, de je dekle k turški veri prestopilo, je deklina neprestrašena odgovorila: „Jest sim katolikinja, in le s silo so me izlama (turške nejevere) učili“. Iz tega vidite prečudni napredek turške omike!! (Prav zares! Nesnažni turki nedolžne keršanske otroke ropajo, in k gerdimu turčinstvu silijo, njih uredniki jim pa potuho dajo! Ti nesrečno mohamedanstvo — ti! Vred.) Pošljem Vam ob enim nektere mozaiske kamne iz Zofijne mošeje, ktero sim že trikrat ogledoval in kamničke seboj vzal. Nevedni turki jih od prelepih sten pulijo in prodajajo keršanskim ogledovavcam. (Znano je namreč, de ta mošeja je bila poprej imenitna keršanska cerkev sv. Zofije. Vred.)

Afrikansko.

Iz pisma rokodelca Jan. Klančnika iz Hartuma od 24. rož. posnamemo naslednje: Gospod Jernej Možgan so mi pisali, de bi jim celo ljubo bilo, ako bi na Belo reko k njim

šel, kjer imajo silo veliko opraviti, in z arabskimi ali mohamedanskimi hlapci se nočejo več objedati ali prekarjati. G. Pircher, ki so bili g. Možganu namenjeni, so jim le 14 dni pomagali, potlej so pa v Gospodu zaspali. Naj v miru počivajo. (Ravno to piše tudi g. Gostner iz Hartuma. Vr.) G. Možgan pišejo: „No vsi drugi Krajci tukaj pomerli, de bi saj midva skupaj bila“. Če je Božja volja, tudi jest menim se ene 14 dni opeke delati, de jih bodo prihodnje leto zadosti imeli, potlej če se kako drugač ne zasučje, grem na Plavo reko les sekati in tudi mizar z menoj, ki so se mu vse dile posušile, in potlej se le se bom na Belo reko pripravljaj; torej se enkrat prosim, mi velik in močen štuc poslati, ker tudi g. Možgana večkrat hodijo sloni obiskovat. (Štuc po g. Knafliču za njega podarjeni so sedanji novi misijonarji seboj vzeli in ga mu bodo zročili. Vr.) — G. Daninger je 23. roznika prišel z Bele reke, ki smo se ga zlo razveselili. On misli v Hartumu ostatei, dokler se tudi g. Provikar ne povernejo z Bele reke, potem pa v Evropo se podati. G. Provikar mislijo se le v kakih 2 mescih z Bele reke priti.

Ogled po Slovenskim.

Iz Neapelna piše oče ubozih zamurskih otročičev, g. Olivieri, ljubljanskim častitim gospem Ursulinaricam, de pride v začetku meseca kozoperska z 12 ali 14 zamurkami v Milan, in de utegne z njimi tudi skoz Ljubljano iti. Bile so mu namreč častite gospje lepo zbirko milih darov poslale, in de je le zvedil, de je denar v Milanu, je precej iz Neapelna pisal in se ponižno zahvalil, ravno tako priserčno ali pa še bolj, kakor de bi bila zanj ta milovšina. Tudi „Danica“ ima že lep znesek od dobrotnikov za ta sveti namen, in ga mu bo zročila, ko v Ljubljano pride, ali pa ne mara še poprej.

Iz Celja so nam poslali visokocastiti opat, gosp. M. Vodušek, 20 zvezkov podobie ss. Cirila in Metoda, vsaki zvezek po 100 podobie. To je drugi natis tudi z 10.000 iztisi, potem ko je prvi z ravno tolikerkimi v 3 letih pošel (dobro znamenje!), in dobra polovica jih je na Kranjskim oddanih. Zamore jih tedaj slehern dobiti, kdor koli želi. Kar se za-nje dobi, bo za družno cerkev sv. Jožefa nad Celjam. Bratovšina šteje na Štajarskim, Kranjskim in Koroškim že nad 20.000 družnikov, kakor visokocastiti gospod pišejo. Zares lepo število! Pa tudi vspeh molitve se sem ter tje sliši, kar tudi ravno poslednji list Danice priča.

Iz Celorca, 2. kim. Iz pisma iz celovškiga ursulinskiga samostana do ljubljanskiga, ki nam je bilo dobrotno zročeno, posnamemo naslednje:

S težkim sercam naznanim, de je naša ljuba zamurska Katarinica po 14 dnevnih boleznih 19. u. m. za persno vodenico zveličano, kakor nedolžin otročiček, s smertjo zaspala. Ubogi otrok je bil sicer vedno bolehen, vender se je postelji še branila, poslednji čas pa je šlo z njo naglo proti koncu; Katarinica je mogla biti neutegama prevedena, in kratko pred poslednjim zdihljem je še glasno molila, de smo se vse čudile, rekoč: „Visokohvaljeno, česeno in moljeno bodi presveto Rešnje telo itd.“ Njena smert je bila kakor pohleven spanček; čisto nič se ni spremenila. To je zares čudno! Kdor bi je ne bil z roko potipal, bi bil zanesljivo mislil, de spi. Pa je tudi težko; tem otrokam se mora vse verjeti, kadar kaj potožijo, ker se na njih obrazu ne more kaj razločiti: oni so črni — zdravi, bolni in mrtvi. Petere druge zamurke so bile sicer žalostne, de se Katarinica več ne zbudi, imajo pa živo vero, in so se tudi veselile ter svojo sestrico blagrovale, de je zdaj pri svojim ljubim Ježušku v nebesih. To smemo tudi prav zanesljivo upati, zakaj ona je svoje kerstno oblačilo nesla neomadežano pred sedež Božji. V kerstnim oblačilu je tudi mrtva ležala in v njem je bila pokopana. Bila je na ležišku kakor v rožnim vertiču, tudi njena kerstna sveča je med dru-

gimi gorela, je bila za pogrebam z njo nesena in je zgorela na njenim grobu. Mertvaska kamrica je bila zjutraj od 6 do 8 zvečer skoz dva dni vsa napolnjena z ljudmi; tudi je velika množica ljudi tega posebniga merliča spremila do pokopalisa. Tudi Angela je boleha, in zlo se bojimo za njeno življenje. Letá mora biti dete kakiga poglavarja, je prav nežniga života, posebno ljubeznjiva, pa tudi zlo šibka. (Zanesljivo je, de so ti otroci že poprej v suznosti mnogo terpeli in marsikteri že bolehní pridejo; torej ni čudo, ako nekteri pomerjô; sicer pa mislimo, de zdraviga otroka obnehje ali klima ne končá lahko, — ne afrikanskiga pri nas, ne našiga v Afriki. Otrok se vsiga privadi, samo stari nismo zanič. Vr.) Drugi 4 otročiči so zdravi; Konstanca in Hedviga ste bili že letas s šolskimi darili obdarovani. Hedviga je tudi ogovorček zglasovala pri slovesni darilni delitvi, tako prijetno, de so se vsi čudili. Ni hotlo ploskanja konec biti, ko je mala črna govornica v pisanim oblačilu odstopila. Že se je tudi za svitlo cesarico prav ginljiv stavček naučila; ta „tručele“ vse le tolikanj prijetno napravi; ako bi nam ta otrok umerl, bi si očitiz glave izjokale.

Zunaj med svetam in v samostanu je zdaj pri nas vse na nogah; ljudstvo je vse zvun sebe od veselja in dobre volje zaveljo prihoda Njih veličanstev, cesarja in cesarice. Po razglaseni osnovi bomo mé v četrtek med 10. in 11. uro imele previsoko milost, svitlo cesarico v našim samostanu pozdraviti.

Iz Gorice, 4. kim. — 29. t. m. se bodo začele duhovne vaje za duhovstvo. V nadškofijskim razglasu 22. vel. serp. je med drugim rečeno: *Exercitia spiritualia pro Clero saec. hujus dioecesis mense Sept. anno 1854 in seminario cent. cum optimo fructu, ut sperare licet, habita sunt. Etiam anno elapso omnia praeparata erant, ut memorata pia exercitia locum haberent, sed propter grassantem per totam dioecesim morbum asiaticum ab opere proposito abstinendum erat.*

Cum hoc anno ejusmodi impedimentum Deo propitio non existat, nihil obstat, quominus exercitia Spiritualia proximo mense Septembri ad finem vergente eodem circiter modo, quo anno 1854 factum est, habeantur.

Quam utilia ne dicam necessaria ejusmodi exercitia sint, non opus est pluribus demonstrare, cum res per se clara sit. Sufficiat adducere supremam in Ecclesia auctoritatem scilicet Rom. Pont. Pium IX., qui in suo Rescripto, propria manu signato, de die 17. Martii 1856 ad singulos Austriae Archiepiscopos et Episcopos Viennae congregatos dato, inter alia haec Antistibus quam maxime commendat.

„Quam vehementer ad ecclesiasticum spiritum tuendum et fovendum atque ad salutarem constantiam retinendam conferant spiritualia Exercitia innumeris idcirco per Romanos Pontifices Praedecessores Nostros ditata indulgentiis, quisque vestrum optime noscit. Ea proinde cunctis ecclesiasticis viris vestris etiam atque etiam commendare et inculcare ne desinat, quo ipsi certo dierum spatio in opportunum aliquem locum saepe secedant, ubi quavis humanarum rerum cura abjecta, omnia sua facta, dicta, cogitata coram Deo quam diligentissime reputantes, et annos aeternos assidua meditatione habentes in mente, ac maxima beneficia sibi a Deo collata recolentes, studeant contractas de mundano pulvere sordes abluere et resuscitare gratiam, quae ipsis data est per impositionem manuum, et expoliantes veterem hominem cum actibus suis novum induant, qui creatus est in iustitia et sanctitate.“ — To leto bodo duhovne vaje v nemškim, drugo leto v laškim jeziku, in tako zaporedama. Vodila jih bota dva jezuita.

30. u. m. se je končalo šolsko leto goriskiga nadgimnazija. Letasnji letopis obseže: Pesem za god svitliga cesarja; — zgodbe goriskiga gimnazija od njegoviga začetka do združenja z modroslovskim učilišem; — prednosti novogreške izreke pred Krazmovo; — šolske naznanila. Iz

poslednjih vidimo, da slovensina je bila zapovedana tvarina vsim Slovincem, italijansina pa vsim Furlanam, Francosko, anglesko, telesna vaja in risanje so bile radovoljne tvarine.

Prihodnje šolsko leto se začne z začetkam listopada. 13 učencev je dozorne izpraševanje dostalo. Bilo je vsih ob koncu leta v celim gimnazii 292, 136 Slovincov, 69 Furlanov, 33 Italijanov, 22 Nemcev.

Razgled po keršanskim svetu.

V Lincu bo 23., 24. in 25. tega mesca veliki zbor vsih katoliških zborov na Avstrijskim in na Nemskim. — Lani v vel. tr. osnovano rokodelsko tovarstvo v Pešti šteje že 100 rokodelskih tovaršev; mali Šmaren pa so ga kardinal pokneženi pervak slovesno pričeli — Iz Ostrogona. Posebno ginljivo je bilo o posvečevanji ostrogonske bazilike, ko so pred cesarjem kakor ogerskim kraljem po stari pravici tudi križ nesli. Cesar so tudi narodovno veselico obiskali in ljudje, veseli da imajo svojiga gospodarja in očeta med seboj, so se zaupljivo blizali in jim roko kuševali. Zmed cesarskih gostov se je nadvojvoda Maksimilijan naj delj mudil v Ostrogonu. Obiskal je se v pondeljnik novoposvečeno cerkev in je pol drugo uro v nji ostal. Dal je tudi v mertvaški kapelici masevati za svojiga ranjeiga brata. — Špeierski nadškof v posebnim pastirskim listu priporoča skerb za zapušene in zanemarjene otroke. — Popotvanja v Rim se bodo blezo res množiti začele. 9. u. m. je prišlo v to sveto mesto na enkrat 7 duhovnov iz ostrogonske nadškofije, ki so bili tudi pred svetiga Očeta spušeni in s spominki obdarovani. Spustili so jih po 21 minutah z besedami: „Angelus Raphael comitetur vos!“ (angel Rafael vas naj spremlja!) — Turško. V Sarajevim je dodelana nova katoliška cerkev sv. Ane, ktera pa nima praviga turna, ampak le dimniku podoben stolpec, ki pa tudi turke strašno v oči bode. Prenapeti turki so mende posebno zvonikam sovražni, in menijo, da bodo javalne dosegli v tem stoletju v Sarajevim, da bi se smelo k Božji službi zvoniti. — Po novi turški postavi morajo tudi kristjani v vojašino iti, ako se hočejo pa odkupiti, morajo za vsačiga 100 cekinov plačati. — Serbske cerkvene bukve, ki so se dosihmal v Petrogradu natiskale, se bodo posihmal na Dunaji, k čimur je razkolniški pervak Rajacić posebno tiskarnico ustanovil. — V zgornji Kanadi v Ameriki so sv. Oče dve novi škofii ustanovili, v Hamiltonu in v Londonu.

Drobtine.

Trije reki v prevdarek.

„Tezak voz nerad teče, ali celo zastane, ako vsa živina, kar je je vprežene, zvesto naprej ne vleče“. — Taki voz je, postavim, zveličanje vsih farmanov, kteriga ima duhovni pastir vleci, njegove duhovne ovce pa mu zvesto pomagati; ako pa nekteri le na stran, drugi se celo nazaj vlečejo ta težki voz — voz svojiga lastniga zveličanja; kako grenko je vender to delo ubogimu pastirju! Gorje ovcí, ktera voz svojiga lastniga zveličanja zavéra, ali celo nazaj vleče!

„Mlin slabo melje, ali celo stoji, ako se mu voda odpeljuje“. — Tudi ta mlin bodi delo našiga zveličanja, kteri ne sme nobenkrat stati, ampak vse dni našiga življenja narastejši moko dobrih del za večnost mleti. Torej se mora voda naših misel in dobrih namenov vedno na ta mlin obracati; ako je pa tvoje življenje vse razmišljeno, tvoje tuhtanje in djanje le na posvetno obrnjeno; ti svojimu duhovnimu mlinu vodo odteguješ, mlin stoji, in — ti greš brez zlahtne moke neizmerni večnosti nasprot!

„Drevo slabo raste, ali se celo ususi, ako ga pri koreninah červ spodjeda; pa tudi pristranski odrasliki po deblu so mu škodljivi, ako se ne trebijo“. — To drevo bodi

drevo čednosti na vertu tvojiga srca. Ako ti to zlahtno drevo červ greha neprenehama spodjeda, se od spovedi do spovedi v ravno tiste smertne grehe povračuješ, od velike noči do velike noči v ravno tistih grešnih navadah živiš; le verjemi mi, da je tvoje drevo s sadam vred vse grintavo; vertnar — tvoj spovednik — ga zastonj okopuje, in pravični sodnik bo ob dnevu sodbe primoran, ga prekleti — enako unimu figovimu drevesu, ki pri vsi naj lepši strežbi ni sadu rodilo.

Pr. Š.

Gorje pohujšljivecam! Tomaž Kantiprat piše, da je imel šolskiga tovarša, ki je prav bogoljubno živel. Bil je pa od hudobne družine zapeljan in je v pregrehe zašel. Zboli in umerje nesrečno — brez pokore. Njegove poslednje besede so bile: Zdaj grem jest v pekel; pa gorje tistimu, ki me je v greh zapeljal!

Strah pred večnim ognjem. Sv. Francišk Serafinski se je vselej jokal, kodar je vidil razbeljeno železo, ker se je s tem večniga ognja pogubljenih spomnil.

Pril darovi.

Za misijon gosp. Olivieri-a.

Laudate pueri Dominum 9 gold. v sr. — Od Novestifte 7 gold. — Gosp. J. V. 2 gold. — „Luč v razsvitljenje narodov“ 5 gold. —

Za afrikanski misijon.

Devica 6 tolarjev, to je: 12 gold. — Žena 10 gold. — Iz Sostriga 4 gold. —

Za Semičane s točo poskodvane.

„Bog varuj revniga kmeta hude toce!“ iz Celja 5 gl.

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii: G. Gregor Zajc, fajmošter v Lescah, je 8. t. m. za pljučnim oslajenjem v Gospodu zaspal, v 58. letu svoje starosti. R. I. P.!

V lavantinski škofii. Za duhovne pomočnike pridejo novoposvečeni gg. mašniki: Anton Kobl v Dobernljo vas; Jan. Novak v Gornji grad; Leop. Kac k sv. Lenartu; Jan. Krušic v Artič; Jan. Modic v Laško; Ant. Oblak v Sent-Ožbald na jezer; Jan. Prebovšic v Konjice; Lorenc Sever v Kapljo; Jož. Sket v Blekovec; Franc Svare v Kolobje; Blaž Trunk k Materi Božji na jezer; Jan. Čibašek v Wolfsberg; Matija Zank v Novo cerkev. — Prestavljeni so gg. pomočniki: Mih. Korošic v Klobasnico; Blaž Hermerker v Kapljo; Krist. Kandut v Sent-Andrej; Jož. Turkuš v Šreče; Gregor Prekoyšek v Slivnico; Mart. Grobelnik v Stari terg; Šim. Černoža na Videm; Tom. Mraz v Sladko goro; Andrej Zurman k sv. Duhu v Loče; France Kené v Rožnjo dolino; Jan. Zehelj v Zibiko; Anton Oliban v Turjak; Mih. Urban v Smartin; Mat. Dopelšek tudi v Smartin; Fr. Arnuz k D. Marii v Rajah; Fr. Pintar v Ribnico; Greg. Orešnik v Dol; Juri Grum v Šmarijo pri Wolfsbergu; Jož. Jereb v Djekšo; Alojzi Kahlhammer v Breitenek; Šim. Pihler v Rudo; Juri Kozelj v Pliberg; Dragotin Ratej k sv. Stefanu; Štef. Vnuk v Šen-Peter na Medvedovim seli; Andr. Vodeb v Vuzenico; Fr. Peerik v spodnjo Polskavo; Fr. Miklavž v Sevnico. — Gosp. Fr. Mok za oskerbnika v Savodnje; g. Fr. Vožnar v Blekovec za proviz. Fisinger, kor.; g. Mat. Spenko za ekspozita v Neuhäusel. G. Vlaga za duh. pomočnika v Gotovlje, g. Jernej Cozej pa ravno tako v Dramlje.

V goriški nadškofii: Gosp. Andr. Skočir dosed. Podberski fajmošter je imenovan fajmošter Tominski. V Lahih pa: gosp. Ant. Trevisan, ki je bil začasno v pokoji, gre za kaplana v St. Kancian. — Lorenc Vittori začasno v pokoji, gre v Medejo namesto g. Andr. Boné-ta, ki je imenovan Rutarski kaplan.